

4734 sayılı Yasa'ya göre ihale edilerek sözleşmeye bağlanan İnşaat Yapım İşinde, yüklenici tarafından işin süresinde bitirilmediği, dolayısıyla sözleşme hükümlerine uygun hareket edilmediği gerekçesiyle sözleşmenin feshine ilişkin davalı idare işleminin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle kaldırılmasına karar verilmesi istemiyle açılan dava

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO :
2014 / 1097
KARAR NO : 2014
/ 1145
KARAR TR : 29.12.2014

ÖZET: 4734 sayılı Yasa'ya göre ihale edilerek sözleşmeye bağlanan İnşaat Yapım İşinde, yüklenici tarafından işin süresinde bitirilmediği, dolayısıyla sözleşme hükümlerine uygun hareket edilmediği gerekçesiyle sözleşmenin feshine ilişkin davalı idare işleminin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle kaldırılmasına karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K. İnş. Nak. Taah. San. Tic. Ltd. Şti.

Vekilleri : Av. M. D. & Av. M. T. & Av. E. K.

Davalı : Orman ve Su İşleri Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

12. Bölge Müdürlüğü – KAYSERİ

Vekili : Hukuk Müşaviri Ö. A.

OLAY : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacı firma ile davalı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü arasında 01.03.2013 tarihinde Kayseri 7.Noterliğinin onayı ile 980.050,00 TL bedelle "Doyduk Yol Rölekasyonu İnşaatı Yapım İşi" konulu sözleşme imzalandığını, davalı idarece, davacı şirketin söz konusu yapım işini süresinde gerçekleştirmediğinden bahisle 25.04.2014 gün ve 252643 sayılı Bölge Müdürlüğü Olur'u ile taraflar arasındaki sözleşmenin tek taraflı olarak feshedildiğini belirterek, davalı idare tarafından sözleşmenin feshine ilişkin idari işlemin hukuka aykırı olduğundan bahisle kaldırılmasına karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 12. Bölge Müdürlüğü vekili süresi içerisinde sunduğu cevap dilekçesinde özetle; görev itirazında bulunmuştur.

Kayseri 1.İdare Mahkemesi: 05.08.2014 gün ve E:2014/565 sayı ile özetle, "...söz konusu işlemin kamu gücüne dayanılarak tek yanlı irade açıklaması ile tesis edildiği görüldüğünden söz konusu dava konusu işlemde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır." demek suretiyle davalı vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 12. Bölge Müdürlüğü vekilinin, adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçe üzerine, dava dosyasının onaylı bir örneği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı: "...Dava konusu uyuşmazlık, taraflar arasında, ihale aşamasından sonra düzenlenen sözleşmeden ve eki şartnamede yer alan tarafların yüklendikleri borcun-yükümlülüklerin sözleşmede öngörülen şekilde yerine getirilip getirilmediğinden kaynaklanmaktadır.

Davalı Kamu kurumun tarafından, görev alanına giren işlerde

ihale yapılmıştır. İhale işlemlerini iki aşamada değerlendirmek gerekmektedir. Birinci aşamada idarelerin ihale işlemi sonuçlanıp kesinleşinceye kadar yaptıkları işlemler olup bu işlemler tek taraflı ve kamu gücü kullanılarak yapılan idari tasarruf olması nedeniyle idari işlemler olarak kabul edilip, bu aşamadaki uyuşmazlıkların idari yargı yerinde dava konusu olacağı tartışmasızdır. Ancak ikinci aşamada ise, ihale gerçekleşip kesinleştikten sonra idare ve ihaleyi alan kişilere karşılıklı yükümlülükler yükleyen sözleşme ve eki şartname bulunduğu; ihale sonrasında taraflar arasında imzalanan sözleşme ve eki şartnamelerin tamamen özel hukuk hükümlerine tabi olduklarında kuşku bulunmadığı; uyuşmazlığın ise, ihale işleminin kesinleşmesinden sonra yapılan ve sözleşme hükümlerinin uygulanmasından kaynaklandığı; söz konusu ihalenin 4734 sayılı Devlet İhale Kanun'una göre yapıldığı ve ihale onaylanarak kesinleştikten sonra artık tarafların karşılıklı olarak yükümlülük altına girdikleri; dava konusu işlemin, davacının şartnamede belirtilen yükümlülüğünü yerine getirmemesi sonucu tesis edildiği; ihalenin kesinleşmesinden sonra gerçekleşmesi ve sözleşme hükümlerinin uygulanmasından kaynaklanması nedeniyle uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır." demek suretiyle, 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane Topuz, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 29.12.2014 günlü toplantısında:

1-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 12. Bölge Müdürlüğü vekilinin anılan Yasanın 10/2.maddesinde öngörülen yöntemine uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve dahi 12/1.maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, davalı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 12. Bölge Müdürlüğü açısından 2247 sayılı Yasa'nın 10.maddesinde öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4734 sayılı Yasa'ya göre ihale edilerek sözleşmeye bağlanan İnşaat Yapım İşinde, yüklenici tarafından işin süresinde bitirilmediği, dolayısıyla sözleşme hükümlerine uygun hareket edilmediği gerekçesiyle sözleşmenin feshine ilişkin davalı idare işleminin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle kaldırılmasına karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından "Doyduk Projesi Yol Rölekasyonu inşaatı Yapım İşİ" için 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında açılan ihaleyi kazanan davacı Kamaş İnş. Nak. Taah. San. Tic. Ltd. Şti. ile davalı idare arasında 4735 sayılı Kamu ihale Sözleşme Kanunu çerçevesinde işin yapımı için sözleşme ve eki şartname imzalanarak işin yapımı aşamasına geçildiği, sonrasında davalı idare tarafından ihale kapsamındaki işin süresinde gerçekleştirilmediğinden bahisle. 25/4/2014 tarihli ve 252643 sayılı Bölge Müdürlüğü Olur'u ile sözleşmesinin tek

tarafli feshedilmesine karar verildiği, davacı Őirket tarafından bu işlemin iptali istemi ile görülmekte olan davanın açıldığı anlaŐılmıŐtır.

04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1.maddesinde; "Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluŐlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir." denilmiştir.

"Kapsam" başlıklı 2. maddesinde de; "AŐađıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karŐılanan mal veya hizmet alımları ile yapım iŐlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:

1. a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (mesleki kuruluŐ Őeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluŐları hariç), tüzel kiŐiler,
2. b) Kamu iktisadi kuruluŐları ile iktisadi devlet teŐekküllerinden oluŐan kamu iktisadi teŐebbüsleri,
3. c) Sosyal güvenlik kuruluŐları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuŐ ve kendilerine kamu görevi verilmiŐ tüzel kiŐiliđe sahip kuruluşlar (mesleki kuruluşlar ve vakıf yüksek ğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar,
4. d) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları her çeŐit kuruluŐ, müessese, birlik, işletme ve Şirketler,
5. e) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları Őirketlerin yapım ihaleleri

Ancak, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bu Fonun hisselerine

kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankalar, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ve bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları şirketler ((e) bendinde belirtilen yapım ihaleleri hariç) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır." denilmiştir.

05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; "Bu Kanun, Kamu İhale Kanununa tabi kurum ve kuruluşlar tarafından söz konusu Kanun hükümlerine göre yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmeleri kapsar." denilmiş, "İlkeler" başlıklı 4.maddenin 3.fıkrasında; "...Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülüklerle sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur." denilmiştir.

Belirtilen yasal düzenlemeler çerçevesinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun kamu hukukunu ilgilendiren yasalar olması nedeniyle, sözleşme aşamasına kadar yasaya dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idari yargı yerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerekmekte ise de, sözleşme yapıldıktan sonra tesis edilse bile sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanmayan, sözleşmeden doğan bir hak veya alacağın takibi niteliğini taşımayan, idarenin kamu gücüne dayanarak ve tek yanlı olarak tesis ettiği idarî işlemlerin iptali istemiyle açılan veya bu nitelikteki idarî işlemler

nedeniyle doğan tazminat istemleri nedeniyle açılan davaların da idarî yargı yerinde görölüp çözümlenmesi gerektiği tartışmasıdır.

İdari sözleşmeler, idarelerin tek yanlı, kamusal yetkiye dayanarak, kamu hizmetinin gereklerinin yerine getirilmesi için kamu yararı amacı ile taraflar arasında akdedilen ve idareye üstün hak ve yetkiler veren, gerektiğinde tek yanlı değişiklik ve feshet yetkisini de idareye tanıyan nitelikte sözleşmelerdir. Kamu idarelerinin özel hukuk alanında akdettikleri sözleşmelerin ise; idari sözleşme niteliği taşımayıp, özel hukuk kurallarına göre düzenlendiği kuşkusuzdur.

Öte yandan, idarelerce mal veya hizmet alımı için ihaleye çıkılması safhasında ihalenin sonuçlanıp kesinleşmesine kadar geçen aşamada tesis edilen işlemlerin idari nitelikte olduğu kabul edilmekte ve bu aşamada ortaya çıkan anlaşmazlıkların çözümünün idari yargı yerlerine,ihalenin kesinleşmesi ve sözleşmenin akdedilmesinden sonraki aşamada idare ile yüklenici arasındaki sözleşmenin uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünün ise özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerlerine ait olduğunda kuşku bulunmamaktadır.

Somut olayda, ihaleyi kazanan davacı şirketin, sözleşmeye aykırı olarak yüklenildiği işi süresinde yerine getirmediği gerekçesiyle davalı idare tarafından sözleşmenin tek taraflı olarak feshedildiği, davacı şirketin ise, hukuka aykırılığını öne sürdüğu bu işlemin iptalini talep ettiği anlaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile Kayseri 1.İdare Mahkemesince verilen görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın

BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, davalı idare vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE İLİŞKİN Kayseri 1.İdare Mahkemesince verilen 05.08.2014 gün ve E:2014/565 sayılı KARARIN KALDIRILMASINA, 29.12.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Serdar ÖZGÜLDÜR	Üye Eyüp Sabri BAYDAR	Üye Ali ÇOLAK	Üye Nurdane TOPUZ
	Üye Alaıttin Ali ÖĞÜŞ	Üye Ayhan AKARSU	Üye Mehmet AKBULUT